

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний економічний університет
КАФЕДРА ПОДАТКІВ І ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

КУРСОВА РОБОТА

з митної справи

на тему:

«Митне оформлення товарів: практика реалізації в Україні»

Студентки IV курсу групи ФМО-41

Напряму підготовки

«Фінанси і кредит»

Галан Н.Я

Керівник: Титор В.Й.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ECTS _____

Члени комісії _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

План

Вступ

1. Теоретико – організаційні основи проведення митного оформлення товарів.
2. Митне оформлення товарів митницями України.
3. Основні напрямки розвитку та вдосконалення механізму проведення митного оформлення товару.

Висновок

Список використаної літератури

Зміст

Вступ.....	4
1.Теоретико – організаційні основи проведення митного оформлення товарів...	6
2.Митне оформлення товарів митницями України.....	13
3.Основні напрямки розвитку та вдосконалення механізму проведення митного оформлення товару.....	22
Висновок.....	29
Список використаної літератури.....	31

Вступ

Актуальність. Зовнішня торгівля в усі часи мала велике значення для розвитку економік багатьох країн. Історія не знає прикладів економічного процвітання країни, яка перебувала б у господарській ізоляції від зовнішнього світу. Інтеграція до системи світових господарських зв'язків, які формуються й реалізуються на ринкових засадах, об'єктивно створює умови для оптимального розміщення ресурсів, зростання ефективності національного виробництва, розв'язання соціально-економічних проблем.

Митне оформлення товарів займають провідне місце в системі інструментів здійснення митної справи. Від ефективності застосованих до товарів, що переміщують через митний кордон України, процедур митного оформлення залежить повнота виконання всього комплексу завдань, покладених на митні органи: виявлення контрабанди й порушень митних правил, сплата до Державного бюджету податків і зборів, виконання вимог державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності і т.п.

В Україні проблеми митного оформлення товарів до останнього часу не приділялося належної уваги. Окремі питання, що стосуються цієї теми, знайшли своє відображення в працях цілого ряду дослідників, а саме: І. Бережнюка К. Бондаренко А. Войцещука О. Гребельника , Ю. Дьоміна, М. Каленського , С. Ківалова, Б. Кормича , А. Мазура , В. Назаренко , А.Павлова, С. Пахомова, П. Пашка , О.Полонського, К. Сандровського , С. Терещенка, Т. Тоцької , Р.Шишика , Ю. Шемшученко й ін. Однак, не применшуючи ролі й значущості доробку попередніх науковців, необхідно визнати, що в Україні досі немає спеціальних досліджень проблематики митного оформлення товарів, що і зумовило вибір теми курсової роботи.

Зокрема, з набуттям чинності новим Митним кодексом України істотно змінилась ціла низка підходів щодо здійснення митного оформлення товарів. Так, оновлено систему його принципів, чітко визначено місце системи управління ризиками в процесі здійснення митного оформлення товарів, розширено сферу застосування новітніх технологій у контрольній діяльності

тощо.

Саме тому актуальність теми зумовлена, з одного боку, тим, що митне оформлення є малодослідженим видом державного контролю, а з іншого – необхідністю його розвитку і вдосконалення у процесі утвердження України як європейської демократичної держави. А також великим загальнодержавним значенням податків, надходження яких при ввезенні товарів на митну територію України контролюють та забезпечують митні органи.

Об'єктом є митне оформлення товарів як вид державного контролю і окрема функція митних органів.

Предметом є організаційні та правові аспекти здійснення митного оформлення товарів в Україні.

Мета - дослідити та описати процедуру митного оформлення товарів під час переміщення через митний кордон України.

Відповідно до мети роботи необхідно розв'язати такі **завдання**:

- розкрити теоретико - організаційні основи проведення митного оформлення товарів.
- дослідити митне оформлення товарів митницями України.
- окреслити напрями розвитку та вдосконалення проведення митного оформлення товару.

1.Теоретико – організаційні основи проведення митного оформлення товарів

Товари й транспортні засоби, що переміщуються через митний кордон України, підлягають митному оформленню. Митне оформлення – це багатогранне поняття, яке містить різні елементи. Це ціла система взаємообумовлених організаційно-правових та технічних процедур, здійснюваних органами доходів і зборів в порядку та на умовах, встановлених митним законодавством.[1, с. 6].

Метою митного оформлення є забезпечення дотримання встановленого законодавством України порядку переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, а також забезпечення статистичного обліку ввезення на митну територію України, вивезення за її межі і транзиту через її територію товарів.

Порядок виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, якщо інше не передбачено Митним Кодексом.

Місце і час здійснення митного оформлення

1. Митне оформлення здійснюється в місцях розташування відповідних підрозділів органів доходів і зборів протягом робочого часу, встановленого для цих органів.

2. Відповідно до міжнародних договорів, укладених відповідно до закону, митне оформлення у пунктах пропуску через державний кордон України здійснюється цілодобово.

3. Митне оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення здійснюється в будь-якому органі доходів і зборів з пред'явленням їх цьому органу, якщо інше не передбачено цим Кодексом.

4. Митне оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через територію України в митному режимі

транзиту, здійснюється органом доходів і зборів, у зоні діяльності якого починається транзитне переміщення.

5. Місця митного оформлення товарів, що переміщуються трубопроводами та лініями електропередачі, визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

6. Місця здійснення митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами, визначаються відповідно до розділу XII цього Кодексу.

7. За письмовим зверненням декларанта або уповноваженої ним особи митні формальності можуть виконуватися органами доходів і зборів поза місцем розташування цих органів, а також поза робочим часом, установленим для них, на умовах, визначених цим Кодексом. Форма письмового звернення визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

8. За виконання митних формальностей органами доходів і зборів поза місцем розташування органів доходів і зборів або поза робочим часом, установленим для них, із заінтересованих осіб справляється плата у розмірах, установлених Кабінетом Міністрів України, та в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

9. У разі оголошення надзвичайного стану в окремих регіонах України можуть визначатися органи доходів і зборів, в яких здійснюватиметься митне оформлення товарів.

10. За рішенням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, митне оформлення підакцизних товарів, природного газу, товарів, які відповідно до законодавства підлягають клеймуванню державним пробірним клеймом, а також лікарських засобів може здійснюватися у спеціально визначених для цього органах доходів і зборів.[7]

Початок митного оформлення

Митне оформлення розпочинається з моменту подання органу доходів і зборів декларантом або уповноваженою ним особою митної декларації або документа, який відповідно до законодавства її замінює, та документів, необхідних для митного оформлення, а в разі електронного декларування - з моменту отримання органом доходів і зборів від декларанта або уповноваженої ним особи електронної митної декларації або електронного документа, який відповідно до законодавства замінює митну декларацію.

Засвідчення органом доходів і зборів прийняття товарів, транспортних засобів комерційного призначення та документів на них до митного оформлення здійснюється шляхом проставляння відбитків відповідних митних забезпечень (у тому числі за допомогою інформаційних технологій), інших відміток на митній декларації або документі, який відповідно до законодавства її замінює, а також на товаросупровідних та товарно-транспортних документах у разі їх подання на паперовому носії.

Присутність декларантів або уповноважених ними осіб під час митного оформлення

Декларанти або уповноважені ними особи можуть бути присутніми під час митного оформлення товарів, які пред'являються ними для такого оформлення.

У разі застосування заходів, передбачених статтями 338 і 339 цього Кодексу, а також на вимогу органу доходів і зборів присутність декларантів або уповноважених ними осіб під час митного оформлення є обов'язковою

Подання органам доходів і зборів актів, складених підприємствами

Підприємства, що переміщують товари через митний кордон України, у присутності посадової особи органу доходів і зборів складають акти про невідповідність цих товарів відомостям, зазначеним у документах, необхідних для здійснення їх митного контролю, про пошкодження товарів, їх упаковки чи маркування або про їх втрату. Зазначені акти подаються відповідним органам

доходів і зборів.

Форма акта встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

При переміщенні товарів через митний кордон залізничним транспортом органу доходів і зборів замість акта про невідповідність може подаватися комерційний акт, складений відповідно до міжнародних договорів, укладених відповідно до закону.

Невідповідність фактичних вагових характеристик товарів відомостям, зазначеним у товаросупровідних документах, пов'язана з особливостями транспортування, зберігання, специфічними характеристиками певних товарів, допускається в межах норм природного убутку та норм списання втрат таких товарів відповідно до законодавства України.

Мова документів, які подаються для здійснення митного контролю та митного оформлення

Документи, необхідні для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України при здійсненні зовнішньоекономічних операцій, подаються органу доходів і зборів українською мовою, офіційною мовою митних союзів, членом яких є Україна, або іншою іноземною мовою міжнародного спілкування. Органи доходів і зборів вимагають переклад українською мовою документів, складених іншою мовою, ніж офіційна мова митних союзів, членом яких є Україна, або іншою іноземною мовою міжнародного спілкування, тільки у разі, якщо дані, які містяться в них, є необхідними для перевірки або підтвердження відомостей, зазначених у митній декларації. У такому разі декларант забезпечує переклад зазначених документів за власний рахунок.

Завершення митного оформлення

Митне оформлення завершується протягом чотирьох робочих годин з моменту пред'явлення органу доходів і зборів товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що підлягають митному оформленню (якщо згідно з цим Кодексом товари, транспортні засоби комерційного призначення

підлягають пред'явленню), подання митної декларації або документа, який відповідно до законодавства її замінює, та всіх необхідних документів і відомостей, передбачених статтями 257 і 335 Кодексу.

Строк, зазначений у частині першій цієї статті, може бути перевищений на час виконання відповідних формальностей виключно у разі:

- 1) виконання митних формальностей поза місцем розташування органу доходів і зборів відповідно до статті 247 цього Кодексу;
- 2) підтвердженого письмово бажання декларанта або уповноваженої ним особи подати відповідно до цього Кодексу додаткові документи чи відомості про зовнішньоекономічну операцію або характеристики товару;
- 3) проведення досліджень (аналізу, експертизи) проб і зразків товарів, якщо товари не випускаються відповідно до частини двадцять першої статті 356 цього Кодексу;
- 4) виявлення порушень митних правил, якщо товари не випускаються відповідно до частини п'ятої цієї статті;
- 5) зупинення митного оформлення відповідно до Закону України "Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції";
- 6) подання додаткових документів відповідно до частини третьої статті 53 цього Кодексу в межах передбаченого нею строку, перебіг якого припиняється з моменту отримання митницею (митним постом) таких документів чи письмової відмови декларанта або уповноваженої ним особи у їх наданні;
- 7) призупинення митного оформлення відповідно до статей 399 і 400 цього Кодексу.[7]

У разі якщо товар декларується з використанням попередньої або періодичної митних декларацій, митне оформлення за цими деклараціями завершується у строк, що не перевищує чотирьох робочих годин з моменту їх подання.

Не допускається перевищення строку, зазначеного у частині першій цієї статті, у зв'язку з проведенням правоохоронними органами та підрозділами внутрішньої безпеки органів доходів і зборів спеціальних операцій, перевірок та інших заходів, які не є операціями, що здійснюються в рамках виконання процедур митного контролю.

Митне оформлення вважається завершеним після виконання всіх митних формальностей, визначених цим Кодексом відповідно до заявленого митного режиму, що засвідчується органом доходів і зборів шляхом проставлення відповідних митних забезпечень (у тому числі за допомогою інформаційних технологій), інших відміток на митній декларації або документі, який відповідно до законодавства її замінює, а також на товаросупровідних та товарно-транспортних документах у разі їх подання на паперовому носії.

При виявленні порушення митних правил орган доходів і зборів здійснює випуск товарів до завершення розгляду справи про таке порушення за умови, що:

- 1) такі товари не підлягають конфіскації і не будуть потрібні надалі у процесі провадження у справі як докази;
- 2) декларант сплачує всі митні платежі або забезпечує їх сплату відповідно до розділу X цього Кодексу.

Відмова у митному оформленні та обов'язки органу доходів і зборів щодо роз'яснення вимог, виконання яких забезпечує можливість митного оформлення

Відмова у митному оформленні - це письмове вмотивоване рішення органу доходів і зборів про неможливість здійснення митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через невиконання декларантом або уповноваженою ним особою умов, визначених цим Кодексом.

У рішенні про відмову у митному оформленні повинні бути зазначені причини відмови та наведені вичерпні роз'яснення вимог, виконання яких забезпечує можливість митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення. Зазначене рішення повинно також містити

інформацію про порядок його оскарження.

Рішення про відмову у митному оформленні приймається в межах строку, відведеного статтею 255 МК для завершення митного оформлення. Неприйняття такого рішення протягом зазначеного строку є бездіяльністю, яка може бути оскаржена в порядку, встановленому главою 4 цього Кодексу.[7]

2. Митне оформлення товарів митницями України

Державна фіскальна служба України проводить активну боротьбу з незаконним переміщенням товарів через митний кордон України. Так, протягом січня-липня 2015 року митницями ДФС порушено понад 10 тис. справ за фактами порушення митних правил на загальну суму 779,17 млн. гривень.

Завдяки концентрації правоохоронної діяльності митниць на здійсненні пошукової роботи лише з травня по липень 2015 року майже на 20% збільшилась кількість виявлених правопорушень порівняно з аналогічним періодом минулого року. При цьому вартість предметів правопорушень у цих справах збільшилась більш ніж у 2,5 рази.

У 8 разів зросла порівняно з минулим роком і сума накладених митницями штрафів, яка склала майже 140 млн. гривень. Утричі збільшилась вартість конфіскованих предметів правопорушення, а сума накладених судами штрафів – у чотири рази.

Посилено на митниці й контроль за правильністю визначення митної вартості товарів. Фахівці ДФС оцінюють ризики при переміщенні товарів, що ввозяться за зовнішньоекономічними договорами з нерезидентами, зареєстрованими на «територіях з пільговим оподаткуванням», контролюють митну вартість товарів, які є предметами біржової торгівлі тощо.

Крім того, після випуску товарів у вільний обіг митницею проводяться додаткові заходи щодо перевірки автентичності поданих декларантом документів для підтвердження їх митної вартості під час здійснення митних формальностей. Для цього спрямовуються запити до митних органів іноземних держав по підприємствах.

ДФС наголошує, що необґрунтоване заниження митної вартості товарів, митне оформлення яких здійснювалось на митниці, порівняно з митною вартістю ідентичних товарів, митне оформлення яких здійснювалось по митній системі, згідно з ціновою інформацією Єдиної автоматизованої інформаційної системи ДФС не допускається.

Водночас для уникнення махінацій з визначенням митної вартості товарів ДФС здійснює постійний контроль діяльності митниць. Так, зокрема, з

21.07.2015 по 04.08.2015 було проведено перевірку щодо дотримання посадовими особами Херсонської митниці ДФС вимог чинного законодавства під час здійснення контролю за правильністю визначення митної вартості товарів. За її результатами порушень митного законодавства не встановлено.

Стосовно перерозподілу товарообігу між Херсонською та Одеською митницями слід зазначити, що з червня поточного року в зоні діяльності Херсонської митниці здійснювали оформлення імпорتنих вантажів лише 7 суб'єктів ЗЕД з одеською реєстрацією, що свідчить про відсутність перерозподілу товарообігу між Херсонською та Одеською митницями.

Вони оформили 4,52 тис. тонн товарів загальною митною вартістю 55,9 млн. гривень та сплатили до Держбюджету 17,9 млн. гривень податків. При цьому 85% податків сплачено підприємством, яке здійснює імпорт товарів через Херсонську митницю з 2012 року.

Більше того, в серпні 2015 року вагові обсяги оподаткованого імпорту на Херсонській митниці ДФС зменшились в порівнянні з липнем на 36% та на 23% в порівнянні з червнем 2015 року. (Серпень – 29,1 тис. тонн, липень – 45,6 тис. тонн, червень – 37,6 тис. тонн). В той же час середня митна вартість оподаткованого імпорту збільшилась в порівнянні з липнем на 33% та на 3% в порівнянні з червнем 2015 року (Серпень – 11,6 грн/кг, липень – 8,7 грн/кг, червень – 11,2 грн/кг).

Щодо динаміки митних оформлень товарів Київською митницею ДФС, які надходять на митну територію України в контейнерах, то за період з травня по серпень 2015 року вона виглядає наступним чином: травень – 842 (841-перетинали митний кордон України в зоні діяльності Одеської митниці ДФС), червень – 694 (688- перетинали митний кордон України в зоні діяльності Одеської митниці ДФС), липень – 771 (745- перетинали митний кордон України в зоні діяльності Одеської митниці ДФС) та за 27 днів серпня – 716 (692-перетинали митний кордон України в зоні діяльності Одеської митниці ДФС), тобто зростання кількості таких митних оформлень не спостерігається. [5]

На сьогодні відповідно до заяви Голови ДФС Романа Насірова, Державна фіскальна служба наразі активно працює над методами, які покликані

спростити митні процедури. Зокрема, це стосується скорочення часу, який потрібен для митного оформлення товарів.

За його словами, зараз практично всі митні декларації (96%) оформлюють в електронному вигляді, тому митники мають можливість оформлювати товари за час, менший від визначеного Митним кодексом – 4 год. Зараз середній час, якого потребує оформлення товарів в експортному режимі – 1 година 9 хвилин. При цьому найменше часу витрачають на Донецькій митниці – 28-30 хвилин, Енергетичній – 39-40 хвилин та на Кіровоградській – 42-59 хвилин.

В імпортному режимі в середньому митне оформлення товарів займає трохи більше часу – 2 години 30 хвилин. Найменше часу на це витрачають на Рівненській митниці – 59 хвилин-1 година 4 хвилин, Чернівецькій – 49-57 хвилин, Закарпатській - 1 година 7 хвилин-1 година 20 хвилин та на Сумській – 1 година 19 хвилин.

У випадку транзитного переміщення товарі, митне оформлення відбувається в середньому всього за 22 хвилини. На Харківській митниці на це витрачають біля 10 хвилин, Рівненській – 12-13 хвилин, Чернігівській – 12-13 хвилин, Вінницькій – 16-17 хвилин.

На декларації, які не вимагають інших видів контролю, витрачають від 15 хвилин на всіх митницях України, а попередні декларації оформлюються в автоматичному режимі.

Як відомо, Урядом прийнято рішення про запровадження з 1 серпня 2016 року автоматизованої системи "єдиного вікна" при митному оформленні товарів і транспортних засобів.

Постановою від 25.05.2016 р. № 364 Кабмін затвердив Порядок інформаційного обміну між органами доходів і зборів, іншими держорганами та підприємствами за принципом "єдиного вікна" з використанням електронних засобів передачі інформації. Ця постанова передбачає здійснення всіх видів контролю за допомогою ІТ-системи митниці. На думку Кабміну, це значно спрощує та скорочує час на проведення митних процедур, оскільки єдина електронна база даних дозволяє контролюючим органам здійснювати інформаційну взаємодію в автоматичному режимі. [12]

Згідно з постановою, час на прийняття рішення контролюючим органом щодо здійснення відповідного виду контролю становить 4 години. В іншому випадку застосовується принцип "мовчазної згоди", тобто ІТ-система автоматично формує позитивне рішення про проведення відповідного виду державного контролю, яке є підставою для завершення митного контролю та митного оформлення товарів.

Крім того, огляд товарів проводиться одночасно всіма контролюючими органами не пізніше, ніж через 24 робочі години від запропонованого підприємством часу.

Завдяки спрощенню митних процедур, покращенню сервісів та посиленню боротьби з контрабандою митні платежі з початку року зросли майже на 41%. Роман Насіров також зазначив, що протягом січня-серпня 2016 року всі митниці ДФС забезпечили до державного бюджету 145,5 млрд грн. Таким чином, бюджет отримав додатково 7,6 млрд гривень. Крім того, керівник служби додав, що ДФС планує продовжити нарощувати обсяг митних платежів.

Київська митниця ДФС з початку року поповнила державний бюджет на понад 27 млрд грн.. Основними бюджетоформуючими товарами, митне оформлення яких здійснювалось протягом січня – вересня в зоні діяльності митниці, були: «автомобілі легкові» - сплачено митних податків на загальну суму 6,1 млрд. грн., що становить 22,8% від загальної суми сплачених митних податків; «засоби захисту рослин» - понад 2 млрд. грн. (7,4%); «лікарські засоби» - більше 1 млрд. (3,8%); «телефонні апарати» - 682,1 млн. грн.(2,5%); «кукурудза» - 372 млн. грн.(1,4%).

У вересні Київською митницею ДФС забезпечено перерахування до Державного бюджету 3,2 млрд. гривень. В порівнянні з вереснем минулого року надходження зросли на 455,2 млн. гривень (+ 16,2%). За результатами реалізації митницею заходів, спрямованих на забезпечення максимальних надходжень та залучення наявних резервів, зокрема, в напрямку контролю за визначенням митної вартості товарів, їх класифікацією та країною походження, додатково у вересні перераховано до Державного бюджету України 42,1 млн.грн., в тому числі: за результатами коригування митної вартості товарів – 39,6 млн. грн.; за рахунок класифікаційної роботи – 1,6 млн. грн.; за рахунок контролю правильності визначення країни походження товарів – 880 тис. гривень. [6]

Впродовж січня-липня 2016 року у зоні діяльності Львівської митниці ДФС здійснено митне оформлення зовнішньоторговельних операцій суб`єктів господарської діяльності на суму понад 43,3 млрд. грн. З цієї кількості імпортовано товарів на суму близько 27,9 млрд. грн., експортовано на суму близько 15,4 млрд. грн., що складає відповідно 64,5 % (імпорт) та 35,5 % (експорт) загального обсягу зовнішнього товарообміну. У порівнянні з аналогічним періодом 2015 року цей обсяг збільшився на 23 %, при цьому, об`єми імпорту збільшились на 28 %, а експорту – збільшились 15 %.

У 2016 році митницею оформлено 113 690 митних декларацій, з яких 47 % оформлено в режимі імпорту (при цьому – 39% МД типу ІМ40) та 33% – в режимі експорту.

Імпорт товарів у зону діяльності митниці у звітному періоді здійснювався,

в основному, з таких країн: Польща – 40,1 %, Німеччина – 19,0 %, Чехія – 4,1 %. Серед основних імпорتنих товарів були: речі, бувші у вжитку (4,4 % від загалу), проводи ізольовані (4,4 % від загалу), шкіра із шкур ВРХ (4,2 % від загалу). Країною походження товарів, що імпортувались у 2016 році, були Польща (30,0 %), Німеччина (18,5 %), Китай (7,2 %) та інші.

Експорт товарів у вказаний період здійснювався, в основному, у такі країни: Польща (30,1 %), Німеччина (15,3 %), Чехія (8,8 %). Серед основних експортних товарів були: проводи ізольовані (26,5 % від загалу), меблі для сидіння (10,1 % від загалу), шкіра, додатково оброблена після дублення (3,1 % від загалу). [14]

За 6 місяців поточного 2016 року Полтавською митницею ДФС спрямовано до Державного бюджету України 1 млрд. 611 млн.грн. Середньомісячні надходження до держбюджету в січні-червні 2016 року становили 268,5 млн.грн.

Бюджетні завдання першого півріччя 2016 року виконані митницею на 103%.

Середньостатистичний час митного оформлення експортно-імпорتنих операцій становить 1 год. Митне оформлення товарів з використанням електронних митних декларацій становить 99,5% від загальної кількості оформлених митних декларацій.

За результатами правоохоронної роботи митницею заведено 82 адміністративні справи про порушення митних правил на загальну суму 54,5 млн.грн. Загалом, у звітному періоді поточного року, колектив митниці працював стабільно та ефективно. Полтавська митниця ДФС продовжує посідати гідне місце серед митних установ України в питаннях реалізації митної справи нашої Держави. [11]

Протягом січня-жовтня 2016 року Тернопільською митницею ДФС до бюджету перераховано 730 млн грн митних платежів, що на 85,8 млн грн або на 13,3% більше за аналогічний період минулого року.

Як повідомили УНІАН у відділі організації роботи Головного управління

ДФС у Тернопільській області, зокрема у жовтні до державної скарбниці надійшло 98,9 млн грн митних платежів (на 13,3 млн грн або на 15,5% більше, ніж минулого року). Найбільше надходжень отримано від сплати податку на додану вартість – 661,5 млн грн, що на 196,6 млн грн або 42,3% більше, ніж торік. Також сплачено 59,6 млн грн мита, 7,2 млн грн акцизного податку, 1,7 млн грн плати за здійснення митних формальностей та інших платежів.

Як зазначила в. о. начальника Тернопільської митниці ДФС Оксана Антонович, позитивна динаміка у надходженнях відбулася завдяки збільшенню обсягів імпорту бюджетоформуючих підприємств, в тому числі і сезонна активізація імпортерів сільськогосподарської техніки. Всього підприємства, які збільшили надходження порівняно з минулим роком, за 10 місяців поточного року сплатили 461 млн грн або 63% від адміністрованої суми, зріст до минулого року становить 205 млн грн або 80%. Також збільшенню цього річних надходжень посприяли підприємства, які не працювали минулого року (в тому числі з місцем обліку в інших областях України), а цього року здійснили імпорт. Загалом такі підприємства сплатили 68 млн грн. Крім цього, відбулося оформлення в зоні діяльності Тернопільської митниці товарів підприємств з місцем обліку в інших митницях ДФС, в тому числі із східних областей України. Так, 57 підприємств при імпортуванні сплатили 126,6 млн грн. [8]

За звітний період січень-вересень 2016 року в Донецькій митниці ДФС оформлено 35,8 тис. митних декларацій, що на 9% більше, ніж за відповідний період минулого року. Протягом поточного року кількість оформлених митних декларацій збільшилась з 2,5 тис. у січні до 4,7 тис. у вересні з щомісячним поступовим зростанням.

Із загальної кількості оформлених митних декларацій 70% – це декларації, оформлені на вивезення товарів за межі митної території України, 16% – на ввезення на митну територію України, 14% – інші митні режими.

Зовнішньоторговельний обіг за січень-вересень склав 2,6 млрд. доларів. При цьому імпортовано товарів на 460 млн. доларів, експортовано у чотири рази більше – на 2,1 млрд. доларів. Протягом останніх чотирьох місяців спостерігається тенденція до зростання товарообігу по відношенню до

минулого року, так у вересні приріст склав 11%. Оскільки переважна кількість вантажів в митниці – це експортні вантажі, кращім по системі залишається і показник середнього часу митного оформлення товарів при експорті, який складає 32 хвилини. Продовжує зменшуватись і середній час митного оформлення товарів при імпорті, який складає – 1 год. 54 хвилини. Слід також зазначити, що переважна більшість митних декларацій оформлюється в електронному вигляді. У більшості підрозділів митного оформлення цей показник складає 100%.

За даними Державної служби статистики України, у січні-липні 2016 року, попри спад зовнішньоекономічної діяльності, що продовжується, доля Донецької області в загальних обсягах складає 9,2% по експорту (третє місце після м. Києва та Дніпропетровської області) та 2,7% по імпорту.

Вже третій місяць у митниці працює Інформаційно-телекомунікаційна система органів доходів і зборів «єдине вікно». В рамках реалізації цього принципу в Донецькій митниці ДФС протягом серпня-вересня 2016 року оформлено 166 митних декларацій, що складає майже 2% від загальної кількості оформлених декларацій за цей період. Звичайно показник на даний час не високий, але, працівниками митниці активно проводиться робота серед суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності щодо популяризації застосування цього принципу, переваги якого з часом неодмінно оцінять суб'єкти господарювання.

У січні-вересні 2016 року в Донецькій митниці оформлено зовнішньоторговельні операції 514 осіб, з них 53% – експортери, 31% – імпортери, 16% – ті, що здійснювали як експортні, так і імпортні операції. [3]

Від Харківської митниці до Державного бюджету надійшло 5,6 мільярдів гривень. Як повідомили в Головному управлінні фіскальної служби області, зазначена сума надійшла з початку поточного року та відзначили, що це на 884 мільйони гривень більше від встановлених для митниці цільових показників. Лише у липні 2016 року митницею було забезпечено надходження митних платежів у сумі 865 мільйонів гривень, що майже на 29 мільйонів гривень

більше від встановленого показника.

На сьогоднішній день в Харківській митниці ДФС для здійснення зовнішньоекономічної діяльності взято на облік 5,7 тисяч підприємств різних форм власності. З метою створення комфортних умов для діяльності суб'єктів ЗЕД на митниці вживаються заходи для максимального прискорення та спрощення процесу митного оформлення.

Так, з початку року Харківською митницею ДФС було оформлено 52 702 митні декларації, з них 99,5% - електронні митні декларації. В липні 2016 року оформлено 8 063 митні декларації, з них 99,7% - електронні митні декларації.

Зберігається тенденція скорочення часу виконання митних формальностей при оформленні декларацій. Так, за 7 місяців поточного року середній загальний час оформлення митної декларації склав 2 години 33 хвилини.

У «єдиному вікні» Рівненської митниці вже майже 1500 оформлень. Після запуску автоматизованої системи «єдиного вікна» на Рівненській митниці відбулося майже півтори тисячі митних оформлень. Про це сьогодні повідомив начальник Рівненської митниці ДФС Андрій Чаборай.

Так, станом на 10 листопада ми зафіксували оформлення 1429 митних декларацій за принципом «єдиного вікна». Наразі все більше підприємців починають користуватися даним нововведенням. Адже, щоб здійснити митне оформлення, їм більше не треба привозити до контролюючих органів паперові копії документів. Система є повністю автоматизованою і дозволяє всі необхідні документи подати в електронному вигляді, а це значно полегшує ведення бізнесу. Слід відмітити, що кількість оформлень з використанням «єдиного вікна» щомісяця збільшується. Якщо у вересні частка оформлень за принципом «єдиного вікна» становила 2,2% від загальної кількості оформлених декларацій, то у жовтні вона зросла до 13,7%. [13]

3. Основні напрямки розвитку та вдосконалення механізму проведення митного оформлення товару

Діяльність митниці спрямована на вирішення двох основних задач – охорону національних економічних інтересів та контроль за рухом товарів через держаний кордон. Від того, наскільки ефективно митниці справляють з покладеними на них задачами, залежить збільшення надходжень у бюджет та прискорення міжнародної торгівлі.

Тож наведення фінансового порядку на митниці, боротьба з корупцією, модернізація технічної бази є питаннями державного значення. Митниця не повинна бути синонімом корупції та бюрократії. Її завдання – не створювати перешкоди для бізнесу, а, навпаки, за рахунок спрощення митних процедур залучати більші надходжень до Держбюджету. Щоб перетворити українську митницю на сервісну службу, прозору та об'єктивну, потрібно впроваджувати низку реформ, які базуються на передовому досвіді європейських країн.

Зокрема, щоб уникнути суб'єктивізму у роботі органів доходів і зборів започатковано систему автоматичного розподілу митних декларацій між інспекторами. Головна її перевага – виключення можливості «у ручному режимі» обирати працівників митниці, які здійснюватимуть митне оформлення товарів за конкретними митними деклараціями чи підприємствами. Таким чином попереджаються корупційні дії у вигляді попередньої змови митника та підприємця. Проводити щоденний моніторинг оформлення товарів із метою недопущення виникнення затримок через застосування нового технологічного процесу автоматизованого розподілу митних декларацій.

Щоб громадяни не асоціювали митницю з чергами на кордоні, очевидним є необхідність спрощення митних процедур. На даний момент в Державній фіскальній службі впроваджується інституту Уповноваженого економічного оператора, аналогічний тому, що функціонує в ЄС. Статус УЕО надає підприємцям найбільший переліку пільг і спрощень процедур. [10]

На сьогодні законопроект про внесення змін до Митного кодексу України щодо впровадження уповноваженого економічного оператора та

спрощень митних формальностей погоджено Кабінетом Міністрів України та зареєстровано у Верховній Раді України за № 4777 від 03.06.2016

Реалізація норм законопроекту дозволить уповноваженим економічним операторам застосовувати в процесі своєї діяльності такі спрощені митні процедури, як митне оформлення за місцезнаходженням та зниження гарантійної суми при застосуванні загальної фінансової гарантії.

Також, в залежності від виду сертифікату УЕО - «на спрощення митних процедур» або «щодо надійності та безпеки», підприємства зможуть здійснювати митне оформлення у першочерговому порядку із застосуванням меншого обсягу митних процедур, подавати короткі ввізні декларації зі зменшеним переліком відомостей, отримувати завчасне повідомлення про проведення митного огляду та обрання місця його проведення тощо.

Ще одним інструментом спрощення здійснення зовнішньоторговельних операцій є впровадження електронного «єдиного вікна», що мінімізує контакти між чиновниками і громадянами та значно зменшує можливість корупції і бюрократію. Запровадження в Україні принципу «єдиного вікна» при здійсненні зовнішньоторговельних операцій регламентовано статтею 319 Митного кодексу України та внесено до Плану дій Уряду України на 2016 рік. Крім того, 25 травня прийнято постанову Кабінету Міністрів України № 364 «Деякі питання реалізації принципу «єдиного вікна» при здійсненні митного, санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного, радіологічного та інших видів контролю». [12]

Постановою затверджено Порядок інформаційного обміну між органами доходів і зборів, іншими державними органами та підприємствами за принципом «єдиного вікна».

Взаємодія підприємств, митниць та контролюючих органів відповідно до цього Порядку здійснюється із застосуванням інформаційно-телекомунікаційної системи, яка приймає інформацію, обробляє її та автоматично формує відповідні повідомлення для всіх задіяних суб'єктів. Так, зокрема, прийняте посадовою особою контролюючого органу рішення про завершення в повному обсязі відповідного виду контролю є підставою для

завершення митного контролю та митного оформлення товарів.

Запровадження такої схеми взаємодії державних контролюючих органів та підприємств створить сприятливі умови для розвитку бізнесу, збільшить товарообіг через митний кордон України, покращить динаміку надходжень платежів до Держбюджету. Після призначення нового уряду реформа ДФС пришвидшилася. Вона спрямована на вдосконалення механізму роботи відомства, встановлення простих і прозорих правил гри для всіх учасників зовнішньоекономічної діяльності.

По-перше, з метою уникнення суб'єктивізму у роботі митних органів потрібно максимально перевести адміністративні процеси на митниці в електронний формат та модернізувати ІТ-систему цього відомства.

У цьому напрямку вже є результати. Крім "Єдиного вікна", запроваджено автоматичний розподіл митних декларацій між інспекторами. Це виключає можливість "в ручному режимі" обирати працівників, які будуть здійснювати митне оформлення товарів за конкретними деклараціями чи підприємствами.

Автоматизація митної справи також повинна передбачати повний аудит процесів, обладнання та програмного забезпечення, інтеграцію цих систем у міжнародну систему транзиту NCTS, систему аналізу та управління ризиками CTS.

Модернізована ІТ-архітектура забезпечить інтеграцію митних і податкових баз даних. Це дозволить запровадити ефективну систему контролю за рухом товарів по всьому ланцюгу поставок — від митного оформлення до реалізації споживачу. Крім того, це дозволить нам повноцінно обмінюватися інформацією між митними адміністраціями країн, проводити оцінки ризиків ще до перетину кордону та попереджувати митні правопорушення.

По-друге, слід виключити будь-які зловживання щодо визначення митної вартості та маніпулювання вартістю в ручному режимі з боку органів доходів і зборів.

Для цього планується створити Митний центр цінової інформації, що постійно акумулюватиме цінову інформацію з різних джерел, у тому числі комерційних цінових продуктів (Platts, ICIS, Argus), аналізуватиме її та

впроваджуватиме індикатори ризику в автоматизовану систему управління ризиками.

Стратегічною метою реформування митниці повинна стати боротьба з контрабандою і корупцією. Викоренити ці негативні явища допоможуть мобільні групи, до складу яких увійдуть представники ДФС, прикордонної служби та поліції.

У 2005-2006 роках, під час реалізації державної програми "Контрабанді — стоп", такі групи вже працювали, однак їх діяльність належним чином не координувалася. Мобільні групи самі обирали об'єкти контролю, що не додавало їм ефективності, а бізнес нарікав на надмірне втручання в процес митного оформлення.

Водночас, створення таргетинг-центру та відновлення діяльності мобільних груп дозволять запобігати корупційним проявам у органах доходів і зборів.

Зокрема, передбачається, що таргетинг-центр обиратиме об'єкти для контролю на підставі аналізу ризиків групою експертів, куди і будуть направлятися мобільні групи реагування для проведення перевірок.

По-третє, ще одним важливим елементом є запровадження фото- та відеофіксації оглядів товарів чи транспортних засобів у пунктах пропуску через державний кордон, в зонах митного контролю внутрішніх митниць, а також під час виконання міжвідомчими мобільними групами заходів з попередження та виявлення фактів порушень законодавства з питань державної митної справи.

Процес фіксації буде обов'язковим, безперервним, інформативним та доступним для подальшого перегляду і контролю. Це сприятиме прозорості та ефективності роботи і допоможе боротися з корупційними проявами. Відеофіксація оглядів також слугуватиме серйозною системою захисту для добросовісних митників.

По-четверте, оновлення комп'ютерної та організаційної техніки, впровадження нових видів техніки для митників та інших контролюючих органів, ваг, сканерів, зчитувачів номерних знаків транспортних засобів та інших технічних засобів митного контролю разом із належним їх

обслуговуванням дасть змогу поєднати всю цю техніку в нову аналітичну систему. Аналітична система слугуватиме як джерелом об'єктивної інформації для систем аналізу ризиків, так і засобом автоматизації митних формальностей з виключенням можливості втручання людини. Розробці та впровадженню стандартів оснащення і технічного забезпечення митниці передуватиме повний аудит наявної інфраструктури, техніки та фінансових потреб на її утримання й операційну діяльність. [4]

Важливим завданням є реформування повноважень і забезпечення координації всіх органів влади, які мають стосунок до руху товарів через кордон, заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, митного оформлення товарів або виконують правоохоронні функції. Потрібно чітко регламентувати час і місце виконання обов'язків іншими контролюючими органами. Метою перегляду процесів державного контролю має стати прискорення міжнародного руху товарів, спрощення торгівлі, впровадження аналізу та оцінки ризиків у роботу інших контролюючих служб, перенесення (де можливо) таких заходів на етап до ввезення товарів.

Одним із першочергових кроків є початок запровадження інформаційного обміну електронними документами та висновками між митницею й іншими контролюючими органами, який буде організований за принципом "єдиного вікна". ІТ-система митниці виступить агрегатором інформації від усіх контролюючих органів, яка потрібна для митного оформлення товарів. Завдання з інституційної реформи ДФС має найвищий пріоритет. Нова структура та функції будуть охоплювати всі завдання і процеси митного контролю, митного оформлення, безпеки, кадрової та інформаційної політики, міжвідомчої та міжнародної взаємодії. Нова структура, поряд із аналітичною та фіскальною функціями, приділятиме значну увагу традиційним митним функціям, таким, як боротьба з контрабандою, безпека кордонів, захист прав інтелектуальної власності, контроль за переміщенням через кордон товарів військового та подвійного призначення. [15]

Централізований моніторинг процесів митного контролю та оформлення сприятиме дотриманню працівниками вимог законодавства. Функціонування

нового операційного центру створить умови для виявлення та реагування на спроби переміщення небезпечних товарів і товарів з порушенням законів. На рівні митниць інституційна реформа приведе до зміни порядку виконання митних формальностей шляхом впровадження нової концепції фронт- і бек-офісів, що загалом зменшить витрати часу та коштів для міжнародної торгівлі. Міжнародне співробітництво повноцінна взаємодія з митними адміністраціями інших країн, міжнародними митними організаціями, співпраця з європейськими митними інституціями стануть підґрунтям для практик суттєвого покращення митного контролю та митного оформлення. Розвиток договірної бази із взаємної адміністративної допомоги у митній справі зменшить можливості для недобросовісного бізнесу ухилятися від виконання законодавства та попереджатиме шахрайство, що для чесних трейдерів перш за все означатиме відновлення конкуренції та усунення незаконних переваг, спрощення торгівлі. Черговим кроком, якому приділятиметься значна увага в міжнародному співробітництві, буде налагодження повноцінного обміну інформацією між митними адміністраціями. Інтеграція українських митних ІТ-систем у світові системи безпеки, взаємне визнання уповноважених економічних операторів (АЕО) сприятимуть побудові безпечних ланцюгів постачання товарів, прискоренню їхнього руху, полегшенню торгівлі.

Нова кадрова політика та запобігання корупції

Ключовим заходом нової кадрової політики, що потребує першочергової реалізації, має бути підвищення рівня базової заробітної плати працівникам реформованої митниці до рівня інших реформованих українських органів, наприклад нової поліції. Поряд із матеріальним забезпеченням працівники мають отримати законодавчий захист, чіткі права та обов'язки, що дасть їм можливість чесно виконувати свої функції. Повне перезавантаження та реформування системи власної безпеки ДФС надасть посадовим особам митниці захист від недобросовісних осіб, а також забезпечить системний антикорупційний контроль. Під час кадрової реформи також відбудеться

переатестація працівників, будуть залучені нові професійні кадри, на постійну основу буде поставлено тренінги, професійне навчання.

Нова інфраструктурна політика

При здійсненні митної реформи також буде приділено увагу стандартизації облаштування інфраструктури портів, митних складів, митних терміналів, пунктів пропуску та місць митного оформлення товарів для зручності їх користування людьми. Функціонування перелічених об'єктів повинно стати прозорим і відповідати завданням держави у митній сфері та у сфері охорони кордонів. Зазначені місця (де це можливо і необхідно) буде обладнано медичними пунктами, пунктами громадського харчування, готелями для перевізників. У кожному місці функціонуватимуть санітарно-гігієнічні об'єкти чи споруди загального користування. Пункти пропуску та місця митного оформлення будуть покриті зв'язком і доступом до Інтернету (де це можливо) загального користування. Інформаційна система ДФС дозволить громадянам і перевізникам, які перетинають кордон, заздалегідь ознайомлюватись із ситуаціями з чергами в пунктах пропуску на кордоні. [10]

Ці заходи та нововведення існують не лише на папері. Деякі з них вже запроваджені, деякі – у процесі імплементації. Але важливо, щоб процес модернізації був перманентним, системним і відповідав сучасним реаліям. Водночас без підтримки уряду та парламенту ці ініціативи залишаться лише пустими деклараціями. Тож давайте будемо будувати сучасну, європейську митницю разом.

Висновок

Одним із основних напрямів діяльності Державної фіскальної служби є реалізація політики у сфері державної митної справи. У цій сфері ДФС України здійснює широке коло заходів орієнтованих на запровадження світових стандартів діяльності митних органів щодо спрощення митних процедур підвищення ефективності здійснення митного контролю використання інформаційних технологій тощо.

Самим дієвим заходом ДФС України стало запровадження в діяльності митних органів принципу «єдиного вікна» технології митного оформлення, коли декларант подає повний перелік документів інспектору відділу митного оформлення і вони проходять перевірку без участі самого декларанта.

Ініціатива Мінфіну про запровадження автоматизованої системи «єдиного вікна» почала працювати в українських митницях з 1 серпня. Цього тижня минає 100 днів, відколи у місцях митного оформлення та пунктах пропуску через державний кордон застосовується інформаційний обмін за принципом «єдиного вікна».

За результатами аналізу функціонування «єдиного вікна» протягом ста днів можна говорити про наявність позитивних тенденцій. Якщо протягом першого місяця застосування принципу «єдиного вікна» бізнес скористався системою у 0,4% випадків, то за результатами жовтня цей показник вже склав 8,9%, у листопаді (станом на сьогодні) – 10,3%. Від початку роботи інформаційної системи «єдине вікно» за її допомогою оформлено вже більше 22 тис. видів контролю.

У відносних показниках найбільша кількість митних оформлень за принципом «єдиного вікна» здійснена в Луганській, Черкаській, Чернівецькій та Донецькій митницях (за показниками жовтня понад 30%, тобто за кожною третьою митною декларацією контроль суміжними службами здійснювався в електронному вигляді з використанням системи «єдиного вікна»).

А в абсолютних значеннях найбільше контролів з використанням системи припадає на Київську (4 586), Дніпропетровську (2 393) та Житомирську (1 949) митниці.

Міністерство фінансів здійснює постійний контроль за функціонуванням «єдиного вікна» та поступово збільшує можливості для бізнесу скористатися цією спрощеною системою митного оформлення.

Зокрема, наприкінці жовтня Мінфін збільшив кількість місць митного оформлення товарів, в яких застосовується принцип «єдиного вікна» зі 192 до 206, тобто на 14 місць. Також було збільшено кількість пунктів пропуску через державний кордон України, в яких функціонують комплекси для здійснення автоматизованого контролю за переміщенням радіоактивних речовин та ядерних матеріалів - на 7 (з 47 до 54).

Отже, це прискорює зовнішньоекономічні операції – тепер у контролюючих органів буде всього 4 години на прийняття рішення щодо здійснення відповідного виду контролю. Якщо немає рішення впродовж 4 годин, застосовується принцип "мовчазної згоди". Тобто система автоматично формує рішення, що відповідний контроль пройдений.

Зменшує витрати для бізнесу – бізнес отримав можливість ініціювати початок проведення контролю товарів суміжними службами ще до моменту прибуття цих товарів у митницю призначення.

Зменшує корупцію – тепер у бізнесу з'явилась можливість спілкуватися з контролюючими органами в електронному вигляді засобами інформаційної системи.

Забезпечує ефективний розподіл ресурсів – тепер огляд товарів проводиться одночасно всіма контролюючими органами.

Список використаної літератури

- 1.Бондаренко І. Митні послуги / І. Бондаренко // Митна справа. – 2015. – №6. – С. 4-11.
- 2.Василенко В.М. Реалізація принципу «єдиного вікна» у здійсненні контролю за переміщенням окремих видів товарів через митний кордон України / В.М. Василенко // Форум права. – 2015. - № 1. – с.38-41
- 3.Донецька митниця ДФС. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dn.gov.ua/donetska-mytnytsya-dfs-70-oformlenyh-mytnyh-deklaratsij-eksportni/>
- 4.Драганчук Ю. На шляху до євростандартів. Від чого залежить реформа митниці / Ю. Драганчук // Економічна правда. – 2016 р.
- 5.ДФС: на Київський та Херсонський митницях не зафіксовано зростання митних оформлень. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.mdoffice.com.ua/pls/MDOOffice/aMDOSForum.GetANS?p_id=1339483
- 6.Київська митниця ДФС. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kreschatic.kiev.ua/ua/4848/news/1475769707.html>
- 7.Митний кодекс України від 01.04.2016 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
- 8.Тернопільська митниця ДФС. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ternopil.unian.ua/1614471-ternopilska-mitnitsya-dfs-za-10-misyatsiv-zbilshila-nadhodjennya-mitnih-platejiv-do-730-mln-grn.html>
- 9.Митний контроль та оформлення // Дебет-Кредит (укр.). – 2015. – № 52.
- 10.Нові стандарти на митниці. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://blogs.lb.ua/roman_nasirov/338583_novi_standarti_mitnitsi.html
- 11.Підсумки роботи Полтавської митниці ДФС. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reporter.pl.ua/novini/podiyi/24324-pidsumky-roboty-poltavskoyi-mytnytsi-dfs-u-i-pivrichchi-2016-roku>
- 12.Постанова “Деякі питання реалізації принципу “Єдиного вікна” при здійсненні митного, санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного, радіологічного та інших видів державного контролю” від 25.05.2016 №364 // Офіційний вісник України – 2016 р.

13.Рівненська митниця ДФС. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://7d.rv.ua/news/2016-11-11/u-yedynomu-vikni-rivnenskoji-mytnytsi-vzhe-mayzhe-1500-oformlen>

С. 19-29.

14.Товарообіг на Львівській митниці ДФС. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrtransagent.com.ua/uk/tovaroobih-na-lvivskiy-mytnytsi-dfs/>

15.Фомін І.С. Шляхи вдосконалення митного регулювання в Україні щодо впливу на розвиток економіки // Економіка і управління. – 2015. – № 3 (55). – С. 5-10.